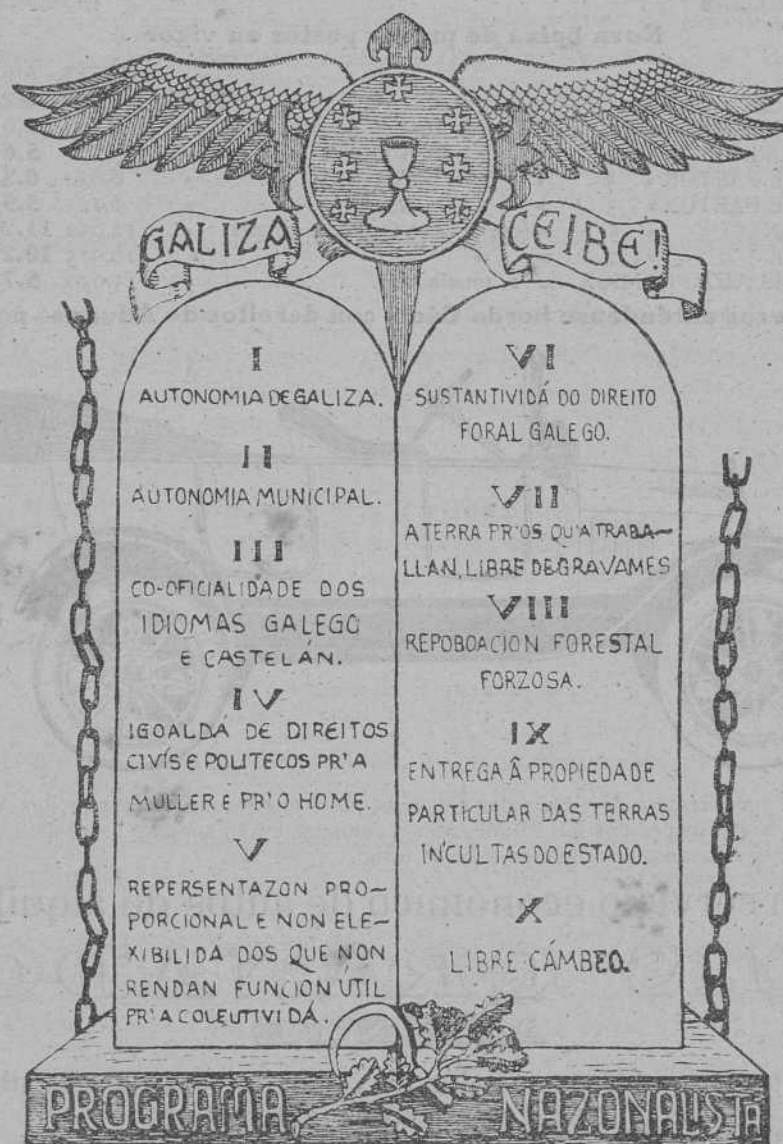

A NOSA TERRA

Idearium da «Irmandade da Fala» na Galiza e nas colonias
d'América e Portugal

154

ANO MCMXXI

PREZOS DE SUSCRIZON: Na Cruña, 6 mes, 40 ctmos.; Fora, trimestre, 1'50 ptas.
América, trimestre, 2 ptas.; Coste d'un número, 15 ctmos.—Pagos adiantados

Redaición e Administración: Praza María Pita, 17, baixos, CRUÑA

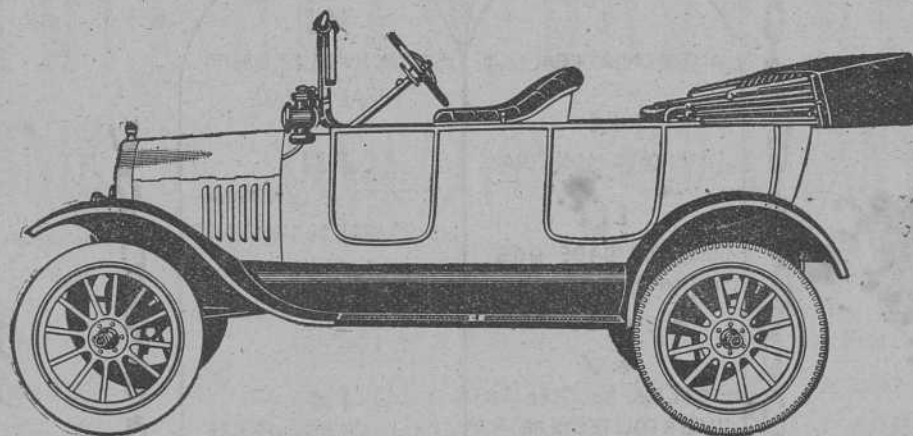
Ford

EL AUTOMÓVIL UNIVERSAL

Nova baixa de prezos postos en vigor

		ANTES	AHORA
CHASSIS COMUN...	Pesetas	4.480	4.230
VOITURETTE para 2 pasaxeiros, aberto con arranque		6.300	6.070
VOITURETTE » 2 » » sin » »		5.790	5.675
DOBLE FAETON » 5 » » con » »		6.630	6.350
DOBLE FAETON » 5 » » sin » »		6.125	5.965
SEDAN » 5 » (coche cerrado con arranque) »		12.050	11.290
COUPE » 2 » » » »		10.975	10.215
CHASSIS AUTO-CAMION, de 1 tonelada		5.050	5.735

Estos prezos enténdense bordo Cádiz con dereitos de Aduanas pagados

Axíña recibiréi unha remesa de vinte autos e camiós, polo que recomendo aos moitos clientes que lles interesa adequirilos, faigan os pedidos EN FIRME, pois a demanda e moi superior as posibilidades da entrega inmediata. As entregas faranse por riguroso orde de turno.

Gran servicio económico de autos de alquiler

LUIS GRANADOS
AXENTE

Oficiña, Exposición, Garaxe e Salón de venda de pezas de recambio e toda crás de accesorios para automóbiles

Todas mis ofertas se entienden sin compromiso y sujetas a mi confirmación. As mercancías viaxan por conta e resgo do comprador, non admitindo devolta dempois da saída do almacén

Payo Gómez, 5 **A Cruña** **Teresa Herrera, 6**

DIRECCION TELEGRÁFICA: **LUGRAFORD**

A NOSA TERRA

BOLETÍN QUINCENAL
ANO V — NÚMERO 154 — 31 NADAL 1921

1922

Irmaos leitores: ao entramos no ani novo desexamos para vos prosperidades a eito. E desexamos en col de todo moitos trunfos para a santa causa galega. Que nista etapa de tempo que vai rubrada co'a cifra 1922, a nosa Terra poida ser un pouco mais nosa que o ten sido até agora. Que conquiramos maor libertade e maores loureiros. Que logremos facer xurdire novas fontes de sentimento pátrio. Que cada un e todos traballemos con mais fortes azos que nunca e con folgos mais barudos pol-a redenzón de Galiza.

Chegou a hora de se sacrificaren os pobos de raza celtiga pol-o conqwerimento da sua persoalidade e da sua independenza espitoal, para ben da civilización do mundo.

E Galiza non pode, si ten instinto de conservación, seguir sofrindo o xugo que ll'aferrolla a i-alma e mail-o corpo. Xugo imposto pol-o Estado hespañol feitura de un malfadado imperialismo castelán.

Galiza ten de pensar que ningunha terra ibérica, tal e como ela pode vivir unha vida próspera e libre por si mesma, asin no orde económico como no espiritoal. Pesi-ó que, e a mais escrava, a mais exprotada e a mais desprezada e aldraxada pol-a pseudo-cultura castelán e pol-os noxentos políticos hespañoes.

Até que o nome de «galego» sone nas outuras da Meseta como un golpe de fouce que impoña medo e respeto—inda que nos chamen bárbaros, que é preferibel a que nos chamen mansos e burros, tal que agora—e até que todol-os compatriotas, donos de miolos, áchense decattados de que a nosa terra ten o probrema da sua libertade por resolvere.

Non paz, sinon guerra, pois, vos desexam s, irmaos leitores, no aninco.

HORAS CRÍTICAS

O triunfo da Inglaterra

O Tratado de Paz rubrado pol-os irlandeses Arthur Griffith, Michael Collins, Robert Barton, E. J. Duggan e Gaban Duffi é, na historia dos movementos nazonalistas, unha das mais fondas derrotas sufridas pol-as nosas ideas. Tan fonda e tan forte a derrota, qu'eu coído que tenos de fagure moito dano. Tan fonda e tan forte, qu'eu, non afeito a disfrazare o meu pensamento, non se e que pensare da boa fe e da honradez dos irlandeses que rubraron tal Tratado.

Os irlandeses abrangueron unha cousa: o troque de nome dasua terra. Nada mais qu'eso. Un troque de etiqueta. Nada mais qu'eso. En vez de se chamare Irlanda, d'eiqui en diante chamarase «Estado Libre da Irlanda».

Pra isto non valía a pena, reialmentes, de fagueren unha loita de oito séculos.

Porqu'hai un feito, rubrado n'ise Tratado, d'unha grande gravidade. É o reconecemento do dreito da minoría ulsteriana á sua independenza e ao seu arredamento da Irlanda. Ise precedente, que non tén precedente no mundo, é de unha inmensa gravidade. De tal gravidade, que vai servire de precedente a todol-os imperialismos pr'abafaren a todol-os nazonalismos. De tal jeito que ja ningún nazonalismo pode pensare n'unha compreta satisfacción dos seus ideaes.

Poñamos o exemplo da Hespaña. Abondará con qu'os patrioteiros argallen, artificialmente, no seo de cada nazonalidade, unha pequena minoría—cousa ben doada—pra que cada nazonalidade fique rachada en tantos anacos como minorías. Na Cataluña pode faguelo. «A Unión monárquica». Con teren na mán un distrito e seren n'il donos dos votos do Auntamento, abondará pra qu'o Vich, o

Reus, ou calquera outra vila ou cidade catalán, poida arredárese da Cataluña. O precedente do Ulster abondará pra justificalo. E ise precedente terá de sere de cote, nas más dos imperialistas, a máis forte arma qu'ende jamás tiveron.

Na Galiza pode sucedere o mesmo. Poden os «picoretas», fronte a o pensamento unánime da nosa Terra, crearen unha minoría argallada. Elo abondará pra arredare o Vigo, a Cruña, calquera outra cidade do resto de Galiza. Isto é o feito pol-os irlandeses que rubraron o Tratado!

Mais non está ehí, soiamentes, a gravidade do feito

A cousa, si ben se mira, é aínda máis grave do que parece. Porqu' o recoñecemento do dreito das minorías ao seu arredamento, supón qu'isas minorías no futuro, PODEN SEREN NOVA BASE DE DESNAZONALIZAZÓN. O Ulster, arredado da Irlanda, pode sere, no día de mañán, o peor inimigo da Irlanda. O peor inimigo porque ademáis de crebare o principio da unidade da nación irlandesa, e a eterna garantía, pra Inglaterra, de qu' o seu espírito FICARÁ, VIVO E AGIRGILANTE, NO MESMO CORAZÓN DA IRLANDA.

E, ademáis, ise arredamento dos dous anacos d'un mesmo corpo, será base de futuras discordias, que PODEN JUSTIFICAREN, NO DIA DE MAÑAN, A INTERVENCIÓN DA INGLATERRA, NO NOME DO ORDEN E DAS GARANTIAS PRA OS SEUS SÚBDITOS. Deixando a unha veira que taes discordias atraguerán en colo da Irlanda o dictado d'indomeñable. ¿Cómo justificaren os irlandeses, no futuro, novas loitas, ademitando a pseudolibertade d'agora?

Aínda hai máis. Os membros do Parlamento irlandés prestarán un juramento que é a compreta negación dos principios nacionalistas. Eu non quero falare do juramento de fidelidade á Coroa da Inglaterra. O fin e o fallo iso pode sere—y-é ademáis—unha fórmula. Mais na fórmula de juramento díse o seguinte: «En virtud de la común ciudadanía de Irlanda con la Gran Bretaña». E decire; qu'os irlandeses teñen a mesma cidadanía qu'os ingleses. Fican, pois, sendo ingleses. Porque si eu, nazonalista galego, hei seguire sendo, no futuro, e conquerida a liberdade da miña Terra, cidadán hespañol, ben craro é que non conquerín libertade algunha. A cidadanía é o rubro da independencia. A Galiza, libre, con cidadáns hespañoes, non sería libre. Eu, nazonalista galego, quero sere e loito por sere cidadán galego. ¿Estado libre con cidadáns d'outro Estado? ¿Cos dreitos de cidadanía dependentes da cidadanía allea? Nin eu o entendo nin pode entendelo ninguén.

Todo o dito é grave, moito grave. Mais aínda é máis grave o que falla por decire. Un pobo que loita pol-a sua independencia loita, d'un jeito indireito, pol-a independencia dos demais pobos asoballados. Unha loita pol-a independencia soio pode tere un senso liberal, un senso humano, cando pranteando o privativo problema, prantea ao mesmo tempo, un problema d'humán transcendencia. No conquerimento da pseudolibertade da Irlanda tomaron parte moitos pobos, ademáis do irlandés. Os votos pol-o seu triunfo, as simpatías pol-a sua loita, os azos emprestados, a condenación dos procedementos da Inglaterra, foron outros tantos elementos qu'a concencia universal puxo na balanza, en pro da Irlanda.

Y-esa concencia universal emprestou todos ises elementos en pro da Irlanda, estimando qu'a Irlanda, por tal

feito, ademáis dos compromisos privativos, adequería outros de carácter universal, en virtude dos que viñase ao comprometer cós prestatarios de taes elementos, a non faguere a paz coa Inglaterra, senón nas condicións,—non por non expresadas menos na concencia de todos—qu'a concencia universal agardaba. É decire: qu'a firma da paz coa Inglaterra tiña d'estare condicioada pol-os compromisos adequeridos por Irlanda coa concencia universal.

Porqu' as loitas nazonalistas—e a da Irlanda era das máis características—teñen un dobre aspecto. Son a loita pol-a propia independencia, mais son ao mesmo tempo—y-é o primordial—a loita por un principio. Si a Irlanda non loitaba por un principio non loitaba por nada. Os principios teñen máis importancia qu'a independencia d'un povo. (Falamos dos principios liberaes; craro é). E a concencia universal emprestáballle os seus azos á Irlanda *porque defendía un principio liberal; d'interés universalista.*

Pol-o tanto os irlandeses que rubraron o Tratado, ademáis de iren contra a sua independencia, posto que non-a conqueriron, guindaron pol-a chán a defensa d'un principio que atopábanse obrigados a defenderen por un outro intrés de carácter universal.

E pois pol-o momento, decisiva a victoria da Inglaterra. Fronte á concencia universal, que defendía á Irlanda por sere defensora d'un principio de intrés mundial, Inglaterra abrangue qu'a propia Irlanda desbote ise principio.

Por outra veira: o triunfo é moito maor si tense en conta qu'os irlandeses, desd'o momento do rubro do Tratado, fican divididos, fronte ao inimigo secular.

Mais... Eis a De Valera. Vive aínda o defensor dos principios. Ise gran home, unha das figuras máis ergueitas da Humanidade, non presta a sua conformidade ao feito pol-os delegados irlandeses. Eis unha forte esperanza. El, n-istes momentos, é, por sí e ante si, a i-alma eterna da Verde Eirín, tanto máis grande e máis do mundo canto máis sua é.

JAIME QUINTANILLA.

P. S.—As miñas dúbidas referentes á honradez dos delegados irlandeses, refírense, nada máis, que á sua honradez moral, á sua falla de valor e convinciós. Feitos posteriores á redaición do meu escrito confirman tal criterio, posto que o Mr. Griffith asegurou no Parlamento que os delegados da Irlanda foran coacionados pol-o Lloyd George, quen déralles un prazo de tres horas pra desbotaren ou aceitaren o Tratado.

Pol-o demais, no mesmo pé que de Valera áchase posta a respetábel viuva do mártir alcalde de Cork, entre moitísimos irlandeses.—J. Q.

V^{da} de H. Hervada **Casa fundada en 1865**
A CRUÑA
FERRETERÍA, QUINCALLA, MUEBLES, MAQUINARIA AGRÍCOLA, PEDRAS FRANCESAS PRA MUIÑOS, ETC., ETC.

Suscríbese vostede

A NOSA TERRA

Un Boletín interesante

O nazionalismo e o internazionalismo

A «Irmandade da Fala», do Ferrol, escomenzou a publicar un «Boletín mensual» que espalla gratuitamente por aquela cidade, c' o obxecto de faguer propaganda das nosas ideas.

O primeiro número, correspondente ao mes de Nadal, é moi interesante. E conqueñiu un grande éxito, sobre todo entre os nobres fillos do traballo. Escrito n' un estilo craro e sinxelo, logrou que poideran decatárense moitos do democrático, lóxico e racional que é o noso movemento.

Este exemplo, digno de verdadeiro alaud, da «Irmandade da Fala» do Ferrol, merecente é de ter imitadores n' outras «Irmandades», na de Santiago, agora volta a se recostituire, verbigracia. Porque Santiago, onde hai tanta mocidade, poderían colleitarse bós froitos, facendo alí unha propaganda de somellante xeito, que por non esixir ningún esforzo económico de parte dos lectores, resultaría a millor e mais doada.

Un «Boletín mensual», como o feito pol-os irmaos ferrolans—que tencionan tamén publicaren unha noveliña, obra de teatro, ou poema, ben imprentado, cada trinta datas.

Ollade agora este trecho do primeiro número do «Boletín mensual» da «Irmandade» do Ferrol, redautado por Ramón Villar Ponte:

«Pra que tí, lector, non coides qu' a nosa arela, o noso ideal nazionalista ten nada de reaccionario nen de antidemocrático, repasa as liñas que a continuación transcribimos, todas elas de «leaders» acesos da democracia e do internazionalismo universal:

Xan Jaurés, o mártir da paz europea, dí: Non e posibel que á os proletarios lles sexa indiferente a independencia das nacións no estado presente do mundo. A unidade humana realizárase na escravitude si fose o resultado da absorción de todas as nacións vencidas por unha nación dominadora; a unidade soio pode creárese na liberdade pol-a federación das nacións autónomas.»

Vandervelde, *leader* do socialismo belga, dí: «A Internazional non será unha masa informe, unha *papilla* de nacións descompostas, sinon a libre e armónica federación de nacións autónomas. A *liberdade* e a *orixinalidade* das patrias son necesarias á o crecemento do prolétariado e á riqueza variada do xenio humano.»

O coñecido e sinificado socialista alemán Bebel decía: «A cultura e o desenrolo da civilización de un pobo soio poden evolucionaren favorablementes na liberdade e na independencia, e coa axuda da lingua materna.»

As manifestacións corroboradoras das nosas ideolo-

xías nazionalistas, feitas por *leaders* das doutrinas avanzadas, poideran insertarse a centos; non-o faguemos por non alongármonos excesivamente. Emporiso engadiremos que Largo Caballero dí: «O nazionalismo é a base do internazionalismo. O nazionalismo é unha das etapas que hai que recorrer pra chegar a o internazionalismo.» Fernando de los Ríos manifesta: «O internazionalismo será un ideal tanto mais rico, tanto maior sexa a función viva que dentro de él desempeñen as unidades nazonaes.» Como todos saben, ademais, o Partido Socialista hespañol ten xa dentro do seu programa a Confederación republicana das nazionalidades ibéricas.

E pra findare diremos que no libro «O manual comunista», que contén as tesis presentadas pol-o Comité central da Terceira Internazional a o Segundo congreso mundial do comunismo dise, con relación ás custións nazonaes, o seguinte: Que pode suxerirse como obriga da Terceira Internazional o estudo da formación da federación de Estados soviéticos, ademitindo a federación como un tránsito hacia a unión completa. Ten d' aparecer craro a todo o mundo que soio o soviet pode establecére a igualdade enire nazóns; mais mentras chege ese caso todos os partidos comunistas *deben emprestaren axuda directa* a os movementos revolucionarios das nazóns dependentes ou asoballadas, e nas colonias, como Irlanda, Exipto, a India, Armenia, etc., etc.

E agora, lector, dempois de meditado todo isto, fálanos.»

DE ACTUALIDADE

O culto da Vaca Astral na Galiza

Baixo este título i'en galego pra que millor poidan enterarse os cen millions d' homes d'a fala castelá esparxidos pol'o planeta, publica n' unha revista rexionalista don Vicente Risco, un interesante artigo que damos traducido, hasta dond'o permeten nosos escasos coñecementos d'a dulce «fabla» de Curros Enríques, o divino empio, Rosalía de Castro, Brañas e Murguía, e os non menos deficientes que temos n'a língoa de Camoens e de «Las Siete Partidas».

Eiquí ven unha tradución do artigo de Risco, que xa conecen os lectores.

Hastr' eiquí o quirido articulista Sr. Risco, honra non de Galizia senón d' Hespaña enteira.

Nos, pol'a nosa conta añadimos que non hai mais qu' ollar a «Historia de Galicia» d'o agustino Felipe de la Gandara, ou a mesma d'o xesuíta Juan Alvarez Sotelo, pra atopare en cada vinte detalles, un d'a «vermella vaca». E mais n' un número d'o boletín d'a comisión de monumentos d' Ourens (Noviembre 1912) e n' un soyo epígrafe

Os viños do Ribeiro

ARNOYA FINO

Síñifican o máximu d'a «deheideza»

Bodegas da Viuda e Fillos de Xoán Fuentes—Ourense

Representante na Cruña: Waldo Losada

d'ou artigo d'ou señor Martínez Salazar «La fauna de la toponimia gallega» topámonos con todos estes «bueyes o bois astraes» que xamais comerán herba d'as verdes pradeiras galegas: o «Boy Carnello», o «Boy Loiro», o «Boy Mazán», o de «Bego», os de «Cabeza, Río, Carballo, Meja, Val, Pena» e «Sacar de Bois», este último d'etimoloxía ben oriental, q'houbos de sumire en confusions ô prôpeo etimoloxista galaico P. Sarmiento. Todo ilo, por suposto, sen contare â famosísima «Vacca-Vacella, Becerra» ou «Breicecorra» que pa aquí, como pra nós, non e senón o «Diez», e decir, IO (Isis, Diana, Ataecina, Phoelea etc.), nin ô «Flavio Am-bacio» y'a «Proti Vacae» d'as inscricións inéditas d' Astorga, números 19 e 21 (Bol. de Setembro d'ou 12) «nova esta última según o culto Marcelo Macías, n'a epigrafía peninsuar».

Si os decretos d'ou destino (Karma) queren qu'algún día pasemol'ou río Limia, pra facer respeito d'a casta e pagamisíma Galo-Grecia, outro libro com'ou de «El Tesoro de los lagos de Somiedo» asturian eu prometoll' ô bo amigo Risco, pese âs suas afirmacións, mais d'un millar de cousas moy «astrales» e moy «vaqueiras» de cada e unha das provinceas d'a sua quírida «fala» galega. Samos, Celanova, Brandilanos e cen outros venerandos nomes, povos ou mosteiros, darán o seu â Relixión—Primitiva da Naturaleza ou d'a Vaca—Tierra—Luna, «mal que lles pese a moitos infelises sectarios, qu'il e mais eu concemos.

ROSO DE LUNA.

Da revista «Hesperia».— **Amado Carballo**, traduxit.

Conto ilustrado

(Adaptación do francés ô galego).

Foi qu'e certa ocasión atopáronse xuntos dous sonados políticos hespañoes: Cambó e Romanones.

E díxolle Cambó a Romanones:

—Pra que se decate da confianza que teño en vostede vou decirlle o que no dixen a ninguén: eu... ¡eu son xudío! E respondeulle Romanones:

—Pois... confianza por confianza, eu... ¡eu son coxol!

Ilustracións.—O rexurdimento das nacionalidades é un feito e os mesmos xudíos, sostendo c-oua sua intelixencia e os seus cartos, o internacionalismo non fan sen non defenderen a sua raza, seu territorio. Os xudíos son os únicos nemigos verdadeiros do nacionalismo. Por iso cando un xudío se chama nacionalista é preciso ollal-o con certa desconfianza, pois tod'ou mundo sabe que os xudíos endexamais traballaron, e ben pode calquera xudío ocultar o seu internacionalismo pol-a comenencia de vivir dos nacionalistas.

CASTELAO.

NOS

A notabre revista ourensana deste nome, fixo c'ou número adicado á irmá Irlanda un xurdío alarde de seriedade cultural e artística.

Todol-os traballos que conten nas suas follas son dignos de se léren.

Cada vez son mais os devotos e admiradores de «Nós».

Cantos amen a cultura galega e sintan na sua i-alma e enxebrismo patriótico áchanse na obriga d'axudar a notabre publicación d'Ourens.

¿Porque choras, miña xoia...?

O mozo que con mais xeito
souv' a muíneira beilar,
qu' era o galán mais querido
aquí n' este meigo val,
por un deber que foi santo
en toda a humanidá,
istá agora en terras mouras
pol-a bandeira a loitar...

* * *

N' esta mañán fría d' inverno,
Mari-Pepa, non fai mais que chorar...

—¿Por que choras miña xoia?—pergunteille

¿E que tés frío...? S' he por iso
a calore do meu peito t' amornará...
¡Qu' outra cousa, pra remedio do
teu mal,

anque queira, non cha podon dar...!

—Non e por frío que teña
o qu' a min me fai chorar,
non e por frío que teña
¡sinón por frío que fai...!

—Xa sei, xa sei Mari-Pepa,
xa sei cal e o teu mal:

Xa sei qu' o frío que tés
non é o que te fai chorar,
sinón que, sintes con pena,
o frío que sentirá,
aquele qu' a terras de mouros
o levaron a loitar...

¡Xa sei, xa sei rapaciña,
o qu' a tí te fai chorar...!

.....
Y'a nena, sin decir mais nada,
¡cantas cousas me contaba,
cando choraba,
no seu delorido sospirar...!

M. Mesejo Campos.

En Cuntis, n-unha fría mañán d' inverno
do MCMXXI

DO POETA DA RAZA

ORXÍA CORTESÁN

Galego, meu bo galego
que sudas na veiga a fio
e soltas sin dar un chíó,
canto se quere de tí,

deixa os terrons que te poñen
mais probiño que as arañas.
¡Ven a Corte das Españas,
galego! ¡Ven a Madrid!

Verás que vida mais boa,
sin reparar en diñeiro,
a que pasa o teu foreiro.
¡Eche un alabar a Dios!

Verás con que señorío
teu ilustre diputado
guinda o diñeiro arrincado
ó dor das contribucións!

Non agardes que te escoite
nin lle pidas que se acorde
de que o consumo te morde
e de que o foro te roi.

Para soste o bandallo
que chupa como unha palla
cada noite fanlle falla
os cartos que custa un boi.

Mentras tí como un bendito
triste, probe e resifiado,
turras e turras do arado
sin darlle repouso á man,

en Madri xogamos, rimos
no cabaret, na ruleta
ou bebendo si nos peta
un cabazo de champán.

Ven a Madri, bo galego,
e veras como a «Fulana»
de teu amo en Parisiana
baila o tango e o «foxtró»,
fuma xarutos excios
e xoga ó trinta e corenta
e lambe bombons de menta
e se apipa de «contró».

RAMÓN CABANILLAS.

POUTAZOS

As Deputacións provinciais fixeron unha **A**samblea en Madri.
¡Teríame chocado menos que a poboación penal de Santoña
houbese feito un Congreso en Burgos!

¡Porque entre un cacique e un penado veña bento de Deus o
penado!

A medida de relevar de Melilla a todo militar que faiga de-
claracións, tería de ser unha bendición de Deus si se aplicase a
«raja tabla.»

Non habería un soldado que non fixera declaracións. ¡Casti-
go?—Non cairá isa breval—dicirían todos a unha.—**B. Alvarez.**

ASTELAS

Eses señores que procraman un «regionalismo bien enten-
dido», divírtenne, porque me lembran os vellos libidinosos que
van aos burdeles e, xa drento, non acougan, dicindo: «¡Nada
d' escándalo! ¡Moitísimo orde! ¡Eu son unha persoa serial!»

Eu creio firmemente que as Deputacións provinciais son as
amígdalas do país. Decátase un da súa existencia pol-as molestias
que producen; e si as estirparan ficaríamos tan tranquilos...

Fernández Mato.

LIÑAS DE LOITO

O noso bó irmán, o distinto polígrafo e membro da Academia
Gallega don Euxenio Carré Aldao, áchase baixo unha fonda
pena: a morte d' un fillo, rapaz novo e intelixente, acaecida fai
poucos días.

Nós con toda a i-alma o acompañamos na súa door testimo-
nándolle o noso pésame o mesmo que ao resto da estimabel
familia.

Outro bó irmán noso, Antonio Antas, culto e activo empre-
gado de Correios, acaba tamén de sufrir a perda d' unha tía,
Facemos nosa a súa tristura.

E aínda outra triste nova. Aurelio Ribalta, o ilustre filólogo,
modelo de enxebres e de patriotas a quen temos por un verda-
deiro patriarca da causa, sofre asimesmo a door de ter perdido a
un sobriño seu, estudante na Universidade de Compostela.

Con fondo agarimo enviámoslle o noso pésame.

PENEIRANDO

Os parlamentarios galegos, coma xa temos dito, s' axuntaron
respondendo a unha iniciativa do flamante «Instituto de Estudios
Gallegos.»

Na súa xuntanza, á que se enviaron moitas adhesións, tratouse
de faguer xestións para que as Compañías de ferrocarrís milloren
os servicios na nosa Terra.

E as xestións deron coma froito ¡¡a supresión do tren rápido
da Compañía do Norte!!

En troques o movemento d' opinión que se fixo na provincia
de Pontevedra, secundado por total-as forzas anticaciquís da
Galiza, dou por secuencia a supresión dos dereitos d' exportación
para a nosa madeira de pino.

O contraste é bon.

Os picoretos argallaron unha xuntanza de «forzas vivas» no
Goberno civil da Cruña para pillaren postos no Conzello. ¡Cousa
moi democrática, abofé...!

A isa xuntanza invitouse a todol-os partidos e partidas da
capital da Galiza.

Agás aos nazionalistas.

Cecais porque o nazionalismo é o único puro e o único peri-
goso para o porvire.

Naturalmente que os nazionalistas inda que os invitasen a
somellante argallada, presidida pol-o repersentante do centralis-
mo, non haberían d' assistire. Pro compre rexistral-o sintoma.

Prosas de Risco

ESLAVOS E CELTAS

A opinión nazonalista galega está istes días comovida e hastra sobrecollida d' entusiasmo e de ledicia pol-o trunfo da Raza na Irlanda.

Os nazonalistas galegos temos istes sentimentos de solidariedade internazonal porque hai eiquí un problema de raza que non hai nas outras nazonalidades pertencentes ó vello tronco ibérico, embora elas se teñan manifestado mais valentes do que nós, coma pasa cos nazonalistas aragoneses, nados onte e xa a piques de nos colle-la dianteira.

Nós consideramos que na Irlanda foi a nosa Raza a que trunfou, a que tivo agora o primeiro trunfo, anuncio dos que virán.

Iles son coma nós, fillos de Breogán, tenen coma nós o mesmo mítico epónimo que d' esta Terra saíu, en remados tempos, coas suas xentes, pol-o porto da Cruña, o porto brigantiño, ond' o rey Breogán deixou a sua lembranza na chamada Torre d' Ercoles, que os bardos irlandeses chaman «Tor Breogán.»

Galiza é o vello fogar da noble raza de Gael poboadora da verde Eirín, qu' eli se fixo heróica e xigante pol-o sufrimento, pra nos servir d'eixempo ós qu'eiquí quedamos.

E Galiza ten que sentir coma trunfo seu iste primeiro trunfo da subprime Irlanda, qu' ademáis ven anunciar unha nova Era na Estoria da Civilización: un novo advenimento da noble Raza Céltiga a pesar nos destiños do Mundo, cando as sete nazós que compoñen o corpo da Raza, veñan a constituir unha comunidade de Cultura que ha encher de luz ó Occidente.

En Oriente os Eslavos, en Oucidente os celtas: eis a futura Europa. Eis a sinificación do trunfo da Irlanda, eis a sinificación que ten pra nós e pr'o mundo.

Por todos nós sufriu Irlanda, verdadeiro Cristo das Nazós, mesiánica e redentora, espello eterno de sacrificio e de gloria. Irlanda abriu as portas da Estoria futura.

Benia ós fillos de Breogán!

Vicente Risco.

O Congreso mundial da raza irlandesa

Antes d'un mes escomenzarán da chegar a París os asistentes e delegados do Congreso mundial da raza irlandesa. Xa se achán a camiño os que veñen de Nova Zelandia, Tasmania e outros lonxanos países. As sesións do Congreso han duraren sete días e sua abertura terá efecto o 21 de Xaneiro do ano que agora principia.

Trataráse, entr' outras cousas, do desenvolvento económico da Irlanda e do rexurdimento da lingüa irlandesa, asin como das artes e oficios nacionaes.

Faránse tamén representacións de teatro en gaélico e francés, e concertos de música irlandesa e concursos de bailes nacionaes.

Os parlamentarios gallegos

Dixo na «Zarpa» d' Ourense Fernández Mato: «Dóulles a embora aos deputados galegos (¿existen?) que se xuntaron com' os pingüinos—paxaros de camisola e chaquet—encol do penedo ermo da indiferenza. A sua Asambleia risibel deixa ao ar, impudicamente, o total esgotamento da sua autoridade moral. A pose de Moisés é bufa si o mare non se fende nin a pena deita, despois do conxuro solene. Dóulles a embora, porque xa non inspiran nin xenreira. Repersentan mal unha cativa comedia, pro non repersentan lexítimamente un país. Son os fogos fátuos que choutan por riba d' unha cidadanía defunta. Cando se xuntan, fan lembrar os coristas que bisbisean n' un recuncho, entre as suntuosidades finxidas de gardarroupía, desfalecendo apoiados nas alabardas de cartón é sonándose co' as pelucas. ¡Parlamentarios gallegos! Xamais o megalomanía tivo somellante pretensión!

A door do patriarca

O glorioso patriarca don Manoel Murguía, pasa por unhos momentos tristes. Aos seus anos; perdeu unha das suas fillas, filla tamén da santa e inmorrente Rosalía. Unha filla que herdara o talento dos pais, aquela parella para quen Galiza ten e terá sempre un culto d' admiración e amore.

As doores e as mágoas do velliño e xenial presidente da Academia Gallega, cuio nome é un gran poema cheio de luces e lembranzas, nós, como tódol-os bos galegos, temos de facelas propias.

Dóienos, pois, na i-alma o sentimento fondo que hoxe ateiga o corazón do derradeiro «precursor» d' un dos meirandes homes de talento que houbo na Terra.

FOLLAS NOVAS

Libros e Revistas

«O Bailado» de Teixeira de Pascoaes.

Eis un novo libro do mestre, do grande poeta que hoje sinala a crítica como un dos primeiros do mundo. Ora «O Bailado» ¿que ô? Ouzamos a o propio autore:

«Desejei falar de mín n'este libro, redigir uma especie de «Memorias». Fui escrevendo, escrevendo... Falei dos outros, a final Mas quem somos nós senón os outros? Un homen é todos os homes que pasaran por ele n'esta vida e todas as cousas que

ele viu. Nós somos o núcleo sensibel e consciente d'unha turba... Eu son todas as creaturas e todas as cousas. Eis ahi-o asunto d'este libro: certas pesoas e certas cousas que o tempo espectralizou na minha lembranza. Amei-as, asimilei-as non as distingo do meu ser: floresta de sombras, ao luar. A vida e uma auto-revelação constante...»

Estas palabras do ilustre poeta criador da escola saudosista lusitano-galega, ja nos teñen posto en antecedentes do que é

«O Bailado». Unha cheia d'anécdotas enfiadas como contas d'un colar, n'unha lembranza lírica, eco do pasado do mestre, que con exquisita arte acertou a embalar en trechos de prosa magistraes. un libro moito moderno no que o xeito aforístico triunfa soberano. Os aforismas—anduriñas da dialéctica, según a frase de Eugenio D'Os—andan pol-as follas do novo libro de Teixeira de Pascoaes, a voaren alto...

«O Bailado» é un breviarío de delicadezas psíquicas e tamén un poema en prosa. A i-alma exquisita do outísimo vate lusitano, como o sol anda a esbarar por sobre todo, saíndo sempre limpa e sin lixos dos contactos co'a terra e d'os homes. Chouta e escintilea nas anecdotas do libro o mesmo que a luz nas facetas d'un brillante. O libro, porén parécenos un libro de horas. Un libro íntimo, un libro de recollemento, amigo da soedade, que compre levar no peto para lérmolo a solas no cume d'unha montana, á sombra verdecente das arbres d'un jardín silenzoso, ou nagueo recunchiño do fogar a onde non chegan os berros e os trafegos das ruas.

«O Bailado» está cheo de pensamentos profundos e d'íma-xes poéticas. O saudoso lirismo de Teixeira de Pascoaes pon en todo canto toca a súa musa genial un veo de melancolía requintada como a luz dos belos crepúscolos do outono.

Espléndidas paisagens de almas amóstranse nas follas de «O Bailado».

E este libro un libro de maturidade. E se lé unha vez e mais outra sen cansazo.

«Nunca bebeste en manhás de sol, unha gota de orvalho? E agua ceu e luz. Bebela é comungar a Creación» Isto di o autor de «As Sombras» facendo un poema de sinxeleza.

Pois «O Bailado» está cheo de cousas de este xeito; cousas aadas, velaiñas que contrastan con outras d'unha fondura cruel e arrepiante, onde os pensamentos do poeta resultan espellos para ollarmos total-as nosas tristuras. Total-astragedias do viver cotidiano achan un eco melancónico nas prosas do «Bailado».

Ora, pois, escusado nos parece recomendar a os nosos lectores este libro admirabel que o mesmo que «Sempre», «Terra prohibida», «Arte de ser portugués», «Maranos», «As Sombras» e «Cantos Indecisos» deben atoparse en total-as Bibliotecas de cantos galegos seían homes de bó gusto.

Teixeira de Pascoaes é un genio da nosa raza. Unha das meirandes glorias literarias da irmá Lusitania.

Defundindo as suas obras imorrentes pol-a Galiza, conquerimos prestixos para a nosa língoa ponla espléndida da arbre admirabel onde o idioma portugués amostra froitos eternaes. Canto mais se universalice a lingua lusitana pol-a imposición dos seus geniós, maior razón pará o cultivo do galego terémol-os nazionalistas da Irlanda peninsular. Así a independenza de Portugal ha ser tida por nós como a propia independenza. Já o dixemos moitas veces: si algún día os soños imperialistas ridícolos de Castela quixer perturbaren a vida propia da irmá lusitana, cousa non doada, os nazionalistas galegos como un só home teríamos a sagra obriga de pornos, por instinto de conservación, do lado de Portugal en corpo e alma. Que Portugal é como a pedra de toque onde os nosos valores esvaídos ja renascentes, han de se poderen aquilatar sempre.

Co'a axuda de Portugal, no intercambio entre os seus artistas, literatos e pensadores e os nosos, hemos de atopar as armas para nos cobrire de gloria nunha nova Aljubarrota espiritoal, frente a Castela.

Teixeira de Pascoaes, o primeiro poeta da Iberia, é o mestre e o guía lumioso das arelas pangaleguistas. Leonardo Coimbra, o mais grande pensador peninsuar quen definir ha as comuns aspiracións.

Poriso cada novo libro do gran vate saudosista é chéno de fonda alegría. E «O Bailado», rematamos, é o escolente libro confidencial do Genio...

A. VILLAR PONTE.

Dous contos para criançás, de Ana de Castro Osorio

Ista ilustre escritora, cheia d'amor pol-as criançás, que moitas obras patrióticas ten feitas, sendo da estirpe pol-os bos sentimentos, da nosa Conceición Areal, tuvo a gentileza de nos enviar dous éxemplares dos seus contos para meniños «A Princesa muda» e «Os dez anosinhos da tia Verde agua» moi ben editados con ilustracións do genial artista Leal da Cámara.

A señora Ana de Castro Osorio mostra grandes disposicións para tan difícil género literario. Son os seus contos moraes e amenos.

Seara Nova

Chegou a nós o terceiro número d' esta revista de Lisboa, tanto ou mais interesante que os outros.

«Seara Nova» inserta un artigo do académico e publicista Euxenio Carré Aldao encol da irmandade entre Portugal e a Galiza.

Terra Gallega

Na Habana escomezou a se publicare unha revista ben apresentada, toda escrita na nosa lingua e defensora do ideal nazionalista, que dirixe o Sr. Orjales.

Te- pregado a colaboración dos galeguistas de mais autoridade.

Ogallá conquira longa vida.

Libros novos

«Vento Mareiro» de Ramón Cabanillas váise pór á venda. Tamén está a sair un libro de Charlón e Sánchez Hermida que contén dous parrafeos teatraes: «Mal de moitos» e «Trato a cegas».

A primeiros do aninovo publicaránse «Abrente», poesías de Victoriano Taibo e «Doctrina nazionalista» de R. Villar Ponte.

Follas de sementeira

A «Irmandade» do Ferrol, acordou publicar unha folla mensual imprentada que s' espallará gratuitamente.

N' esa folla hanse tratar tódal-as custios d' interés para a nosa Terra.

A primeira e interesante.

«Mal de moitos» e «Trato a cegas».

Unha casa editorial ferrolana, acaba d'imprentar pol-a súa conta estes dous parrafeos teatraes dos nosos queridos irmaos Euxenio Charlón e Manoel S. Hermida. A mesma casa, imprentará logo outros parrafeos dos mesmos autores.

E tal a seguridade do éxito económico que ten o editor, que non fixo, como alguén podería coidare, unha edición pequena, senón de varios miles d'exempres, tal que calquer casa de Madrid ou Barcelona. O volume, asimade, áchase moi feitucamente composto. No senso tipográfico nada pode envexar aos das millores empresas editoriaes. Inprentado en papel pluma, leva unha portada moi moderna do notabre artista Alvaro Cebreiro. Contén, tamén, un entróito de A. Villar Ponte.

O mesmo «Mal de Moitos» adicado a o coro «Toxos e froles» que «Trato a cegas», adicado a o inmensa Castela, son duas obrifas que parellamente co'a risa que producen obrigan a sentiren de xeito patriótico a os lectores.

Charlón e Sánchez Hermida, tan bos actores como autores, merecen o aplauso da Galiza enteira por canto teñen feito pol-a santa causa da enxebrización da Terra. A nosa embora cordial a entrambos queridos irmaos. E que este éxito editorial d'agora les dea azos para seguiren traballando en pro do erguimento xa tan perciso da Patria. Eles son modelo de galeguistas acesos e puros. E as suas obras exemplo para quenes faguer teatro de costumes.

COMPAGNIE GENERALE TRASATLANTIQUE

Vapores Correos de gran velocidade Servicios directos desde o porto da Cruña

Próximas saídas DIREITAMENTE da Cruña

Vapor LAFAYETTE 22 de Enero

Prezo en Cámara para o vapor LAFAYETTE

		HABANA	VERACRUZ
Primeira crase (varias categorías)	Ptas.	1.650 a 5.000	1.800 a 5.250
Segunda crase	"	1.100	1.200
Preferencia	"	1.000	1.050
TERCEIRA CRAS.	"	600	600

Prezo en Cámara para o vapor FLANDRE

		HABANA	VERABRUZ
Primeira (varias categorías).	Ptas.	1.350 a 3.600	1.495 a 3.906
Segunda.	"	1.100 a 1.125	1.200 a 1.225
Preferencia.	"	1.000	1.050
TERCEIRA CRAS	"		

A estos precios hai que añadir os impostos

Os pasaxeiros terán de presentarse n'esta Axencia cinco días antes da saída.—Ademiten carga.
Para toda crás de informes dirixirse ao seu consignatario:

D. NICANDRO FARIÑA, Rúa de Compostela, esquina a Praza de Lugo-A CRUÑA

COMPAGNIA CHARGEURS REUNIS

Y

COMPAGNIE DE NAVIGATION SUD-ATLANTIQUE

Línea Brasil-Plata

Para os portos do Brasil, Montevideo e Bós Aires, sairán do porto da Cruña os maníficos vapores rápidos a dobre hélice

DATA	VAPOR	Prezo en 3.ª cras
6 de Xaneiro	SALLANDROUZE	484'60 pesetas
9 de id.	ALBA ex «Sierra Ventana»	484'60 »
23 de id.	BELLE ISLE	484'60 »

Prezos en cámara

		Fernambuco	Bahia	Rio Xaneiro	Santos	Montevideo	Bos Aires
Prezo do billete en luxo	Ptas.	6.000		6.000	6.000	6.000	6.000
En primeira crase.	"	1.650		1.925	2.000	2.350	2.435
En segunda crase.	"	825		825	825	825	825

NOTA.—O vapor ALBA, ex-«SIERRA VENTANA», fará escadas nos portos do Brasil.

Nenos menores de dous anos, un gratis por cada familia; de dous a cinco anos, cuarto pasaxe; de cinco a dez anos, medio pasaxe; maiores de dez anos, pasaxe enteiro.

E necesario presentarse nesta Axencia cinco días antes da saída do vapor.

Para mais informes dirixirse aos seus Axentes Xeneraes en Hespaña:

ANTONIO CONDE (Fillo)

Plaza de Orense, 2-A-CRUÑA

Telegramas: CHARGEURS